

Jaarverslag
van de
Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
2012

April 2013

Inhoudsopgave

Voorwoord

Hoofdstuk 1. Organisatie

Hoofdstuk 2. Hoofdtaken

Hoofdstuk 3. Neventaken

Hoofdstuk 4. Financiële verantwoording

Hoofdstuk 5. Vooruitblik 2013

Bijlage 1 Korte CV's commissieleden

Bijlage 2 Belangstelling website www.cdho.nl

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag over het derde volle jaar van het bestaan van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO). In dit vierde jaarverslag presenteert de commissie u de statistieken van de in 2012 behandelde adviesaanvragen. Daarnaast memoreert het jaarverslag enkele 'springende punten' uit de praktijk van de adviesaanvragen van dat jaar.

Het afgelopen verslagjaar kan worden gekenschetst als een overgangsjaar. Op 1 november 2012 trad namelijk de nieuwe Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs in werking. Instellingen bleken terughoudend met aanvragen voor nieuwe opleidingen in vergelijking met het jaar daarvoor. Deze terughoudendheid valt evenals in 2011 te verklaren uit budgettaire beperkingen. Dit had tevens invloed op de inhoudelijke kwaliteit van de aanvragen die opvallend hoog was. Een en ander had aanzienlijke invloed op de verhouding tussen het aantal positieve en negatieve adviezen.

In 2012 vroegen twee andere taken de aandacht van de commissie. In de eerste plaats zijn dat drie fusietoetsen. Daarnaast was het bureau belast met de uitvoering van de sectoranalyse hbo Techniek (HTNO) en kon een begin gemaakt worden met het uitzetten van de sectoranalyse hbo economie. Verder was sprake van een novum toen de commissie voor het eerst in haar bestaan gebruik maakte van externe expertise bij een beoordeling van een complex advies macrodoelmatigheid. Het betrof in dit geval de aanvraag van de wo-master opleiding door de NHTV.

Ten slotte vroegen een aantal neventaken om een aanzienlijke inzet van de CDHO. Het betrof hier een, op grond van de uitkomsten van een CDHO-onderzoek naar de indeling van het CROHO, uitvoeren van een onderzoek naar onlogische registratie van opleidingen in het CROHO. De bedoeling is dat dit onderzoek in samenwerking met OCW en de NVAO in de loop van 2013 kan worden afgerond. Medewerkers van het bureau zijn verder nog betrokken geweest bij informele advisering, namelijk: a. Een onderzoek naar de aanwezigheid van aspecten van doelmatigheid bij de beoordeling van de prestatieafspraken, en b. De betrokkenheid van twee medewerkers van het bureau bij de advisering van de AFO over de splitsing van Amarantis.

Den Haag, februari 2013
drs. N.M. Verbraak, voorzitter CDHO

1. Organisatie en taken

1.1 Samenstelling

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs is op 1 juli 2009 in het leven geroepen als een onafhankelijk adviesorgaan. De commissie adviseert de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister van Economische Zaken inzake het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs.¹

De samenstelling van de commissie is in het jaar 2012 onveranderd gebleven. De commissie bestaat uit de volgende leden:

Dhr. drs. N.M. Verbraak (voorzitter)
Mw. mr. R.G.K. Voss (vicevoorzitter)
Dhr. prof. dr. Jan Anthonie Bruijn
Dhr. mr. E.M. d'Hondt
Dhr. ir. F. Kuipers
Dhr. dr. A. Mosterd
Mw. J.G. Stam

1.2 Taakopvatting

De commissie adviseert de minister van OCW en de minister van EZ gevraagd en ongevraagd over onderwerpen die raken aan de doelmatigheid van het hoger onderwijs. Bij de oprichting van de CDHO is bewust gekozen om de commissie in te richten als een onafhankelijk adviesorgaan dat op afstand staat van de departementen die het adviseert.

De commissie heeft het van belang geacht extra waarborgen te creëren die de onafhankelijke totstandkoming van haar adviezen garanderen. De commissie heeft daartoe een gedragscode opgesteld. Deze gedragscode is op de website van de commissie te raadplegen. In het interne reglement van de commissie is vastgelegd dat de commissie handelt volgens deze gedragscode.

¹ Omwille van de leesbaarheid wordt in het vervolg van de tekst diverse malen gesproken over 'de minister'. Wanneer een nadere duiding ontbreekt dient hiervoor gelezen te worden: 'de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister van Economische Zaken'.

1.3 Hoofdtaken

De primaire taak van de commissie betreft het uitbrengen van adviezen aan de minister inzake de doelmatigheid van individuele aanvragen die wijziging van het opleidingsaanbod beogen.² De commissie adviseert over deze aanvragen op grond van de beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs. De beleidsregel heeft betrekking op de volgende mutaties:

- nieuw opleidingsaanbod;
- vestiging van een opleiding of een gedeelte van een opleiding in een andere gemeente;
- verplaatsing van een opleiding of een gedeelte van een opleiding naar een andere gemeente;
- samenvoeging van opleidingen.

De beleidsregel doelmatigheid is restrictief geformuleerd en gaat uit van het “nee-tenzij” principe.³ Uitgangspunt is dat het bestaande hoger onderwijsaanbod in Nederland volstaat; het is voldoende gespreid en divers. Uitbreiding van het onderwijsaanbod is dan ook alleen aan de orde indien de aanvraag een meerwaarde biedt voor het huidige onderwijslandschap. Dit uitgangspunt van de Beleidsregel 2009 is in de nieuwe Beleidsregel doelmatigheid 2012 gehandhaafd.⁴

Uit lid 3 van het instellingsbesluit van de commissie vloeit voort dat de commissie op verzoek van de minister advies kan uitbrengen over het ontnemen van rechten aan een opleiding indien het verzorgen van deze opleiding in redelijkheid niet of niet meer doelmatig kan worden geacht.⁵ Deze situatie heeft zich tot op heden niet voorgedaan.

Een tweede hoofdtak van de commissie wordt gevormd door de beoordeling van bestuurlijke en institutionele fusies in het hoger onderwijs. De wetgeving inzake de fusietoets is per 1 oktober 2011 in werking getreden. Voor alle andere sectoren in het onderwijs is een

² Artikel 3 van het Besluit van de Minister van OCW, 17 juni 2009, nr. HO&S/BS/2009/119774 tot het instellen van een Commissie doelmatigheid hoger onderwijs jo. artikel 20 van de ‘Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs’ (Staatscourant 2011, 3592, p. 4)

³ Rechtbank Den Haag 14 april 2010, LJN BM2655, AWB 09/3715.

⁴ Beleidsregel van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 14 oktober 2012 nr. HO/419017 betreffende de uitoefening van een aantal ministeriële bevoegdheden op grond van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek ter bevordering van de doelmatigheid in het hoger onderwijs (Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2012)

⁵ Art. 6.5 sub w a WHW

adviescommissie fusietoets in het onderwijs ingericht. Bij fusies in het hoger onderwijs adviseert de CDHO. Dit heeft geleid tot een uitbreiding van de instellingsbeschikking. Procedureel is afgesproken dat de intakeprocedure van de fusie-effectrapportage bij DUO-CFI zal plaatsvinden, waarna de commissie het adviestraject voor haar rekening neemt. Er zijn in 2012 drie verzoeken voor een fusietoets in het hoger onderwijs door de commissie ontvangen.

1.4 Neventaken

In de opdrachtbrief van 17 juni 2009 van de minister van OCW en de minister van LNV wordt de CDHO verzocht de volgende neventaken op zich te nemen:

- a. Het op verzoek van de minister uitbrengen van adviezen over ontwikkelingen op het gebied van de macrodoelmatigheid en de (mogelijke) effecten hiervan voor het beleid;
- b. Het op verzoek van de minister periodiek uitvoeren van sectorale doorlichtingen van het bestaande opleidingsaanbod;
- c. Het ondersteunen van de betreffende minister bij procedures in het kader van bezwaar en beroep;
- d. Het adviseren van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake de subsidieregeling HBO-masters.⁶

Een aantal overige taken die de CDHO in 2012 op zich heeft genomen worden in hoofdstuk 3 besproken.

1.5 Bureau

De ondersteuning van de commissie vindt plaats door een officemanager en een viertal beleidsmedewerkers. De samenstelling van het bureau is in 2012 niet gewijzigd.

⁶ De subsidieregeling HBO-masters is beëindigd. Daarmee is deze taak van de CDHO komen te vervallen.

2. Hoofdtaken

2.1 Adviezen macrodoelmatigheid

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de in 2012 behandelde aanvragen.

Tabel 1 Totaal aantal aanvragen

aanvragen macrodoelmatigheid 2012	aantal
ingekomen aanvragen 2011 waarover is geadviseerd in 2012	8
ingekomen aanvragen 2012	41
waarvan ingetrokken	3
waarover geadviseerd in 2012	29
nog te behandelen	9
totaal geadviseerd	37

Uit de tabel blijkt dat in 2012 41 aanvragen zijn ingekomen. Van de 41 nieuwe aanvragen zijn er 3 ingetrokken. Ultimo 2012 had de commissie over 9 in behandeling zijnde aanvragen nog geen advies uitgebracht. Dit is te verklaren door de overgang naar de nieuwe beleidsregel doelmatigheid 2012. De nieuwe beleidsregel werd op 14 oktober 2012 van kracht en is op 1 november 2012 gepubliceerd. Instellingen werden middels een overgangsregeling in de gelegenheid gesteld om tot 1 december 2012 aanvragen onder het regime van de oude beleidsregel 2009 in te dienen. Dit leidde ertoe dat in november een aantal onvolledige aanvragen werd ingediend met het verzoek deze volgens de oude beleidsregel te behandelen. Aangezien deze aanvragen op het moment van indiening incompleet waren konden zij pas na aanvulling door de instellingen door de commissie worden beoordeeld in 2013.

Spreiding naar CROHO-sector

Het is interessant te zien hoe de aanvragen in het verslagjaar 2012 zijn gespreid over CROHO-sectoren. In deze tabel is het totaal aantal aanvragen als uitgangspunt genomen (met uitzondering van de drie fusietoetsen).

Ten eerste valt op dat het aantal aanvragen vanuit het hbo en het wo sterk uiteenloopt: 33 tegen 13 (vergelijk 2011: 19 tegen 18). Verder blijkt dat relatief veel adviezen betrekking hadden op hbo Associate-degree opleidingen in de sector Economie en hbo bacheloropleidingen in de sector

Onderwijs. De sector Landbouw scoorde eveneens relatief hoog. In het wo lag de nadruk op masteropleidingen in de sectoren Gezondheidszorg en Techniek.

Tabel 2 Aanvragen per CROHO-sector (exclusief 3 fusietoetsen)

CROHO sector	hbo Ad	hbo B	hbo M	totaal hbo	wo B	wo M	totaal wo	TOTAAL hbo+wo
Onderwijs		6	2	8		1	1	9
Gezondheidszorg						3	3	3
Recht		1		1	1		1	2
Taal& Cultuur								0
Kunsten			4	4				4
Gedrag & Maatschappij	1	1	1	3	1	1	2	5
Techniek	1	1	1	3		3	3	6
Economie	7	1		8		2	2	10
Landbouw & Natuurlijke omgeving	2	4		6				6
Sector-overstijgend					1		1	1
TOTAAL	11	14	8	33	3	10	13	46

Hieronder is weergegeven hoe de commissie in 2012 over de aanvragen heeft geoordeeld. Van de 49 behandelde aanvragen is over 37 aanvragen een advies uitgebracht. 3 aanvragen zijn ingetrokken en over 9 aanvragen wordt in 2013 advies uitgebracht. Uit deze tabel kan worden afgeleid dat 33 van de 37 uitgebrachte adviezen positief van aard zijn.

Tabel 3 Aantal uitgebrachte adviezen naar soort aanvraag

Soort	Aantal	Positief advies	Negatief Advies	Positief Besluit	Negatief Besluit
Associate degree	10	10		10	
Fusietoets	3	3		3	
Joint degree	3	3		3	
Naamswijziging	1	1		1	
Nevenvestiging	1		1		
Nieuwe opleiding	9	7	2	5	2
Verplaatsing	10	9	1	6	
TOTAAL	37	33	4	28	2

In één geval is het departement afgeweken van het advies van de commissie. Het betrof de aanvraag voor een opleiding in de sector gezondheidszorg waarbij de CDHO diverse instanties, waaronder ook het vakdepartement van VWS, had geraadpleegd om hun visie op de voorgenomen opleiding te achterhalen. Het departement is afgeweken van het advies van CDHO mede omdat na het uitbrengen van dit advies het vakdepartement van VWS van mening veranderde.

Indien alleen gekeken wordt naar de adviezen die betrekking hebben op de uitbreiding van het opleidingsaanbod, kunnen de fusietoetsen, verplaatsingen en 'voortoetsing' van Associate- degreeopleidingen buiten beschouwing worden gelaten, alsmede de casus naamswijziging. Een fusie tussen instellingen of de verplaatsing van een opleiding brengt immers geen kwantitatieve wijziging in het opleidingsaanbod met zich mee. Hetzelfde geldt voor een naamswijziging indien de nieuwe naam van de opleiding al in het CROHO geregistreerd staat. De 'voortoetsingen' van Associate-degree-aanvragen hebben evenmin betrekking op uitbreiding van het opleidingsaanbod; de CDHO voerde een controle uit waarbij werd vastgesteld of de opleiding in kwestie voor een volledige macrodoelmatigheidstoets in aanmerking moest komen of niet. Aan de beoordeling van deze voortoetsing van associate-degreeopleidingen en de beoordeling van fusies wordt verderop in dit hoofdstuk apart aandacht besteed.

Wordt alleen gekeken naar de adviezen die betrekking hebben op uitbreiding van het opleidingsaanbod, dan valt op dat 10 van de 13

aanvragen positief zijn gewaardeerd. De commissie heeft dus over 77% van de aanvragen waarover zij heeft geadviseerd een positief advies uitgebracht. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het totale aantal aanvragen dat betrekking heeft op uitbreiding van het opleidingsaanbod dermate gering is dat het niet mogelijk is om op grond hiervan te concluderen dat het beoordelingsbeleid van de commissie is gewijzigd. Wel kan worden vastgesteld dat het aantal aanvragen voor nieuwe opleidingen en nevenvestigingen sterk is afgenomen en dat de kwaliteit van de aanvragen sterk is toegenomen. Het lijkt zo te zijn dat instellingen er in 2012 voor gekozen hebben om een aanvraag pas in te dienen op het moment waarop zij ervan overtuigd waren dat deze aanvraag kansrijk zou zijn. Mogelijk hebben de voorlichtingsbijeenkomsten waarbij het bureau van de commissie de beleidsregel en de beoordeling door de commissie nader heeft toegelicht bijgedragen aan deze ontwikkeling.

Tabel 4 Verhouding positieve en negatieve adviezen m.b.t. uitbreiding opleidingsaanbod

Jaar	Positief	Negatief
2012	77%	23%
2011 ⁷	58%	42%
2010	60%	40%
2009	62%	38%

Een ander opvallend feit is dat er in 2012 relatief veel meer verplaatsingen zijn geweest dan in de voorgaande jaren. Dit wordt mede verklaard door de fusie tussen Hogeschool Leiden en Helicon waardoor 3 opleidingen werden verplaatst van Zeist naar Leiden.

⁷ Deze cijfers wijken af van de cijfers die in het jaarverslag over 2011 zijn gepresenteerd. Deze afwijking wordt verklaard door de keuze om in 2012 de aanvragen voor Associate-degreeopleidingen apart te behandelen en niet meer mee te rekenen bij de adviezen macrodoelmatigheid die uitbreiding van het opleidingsaanbod beogen. Voorts is ervoor gekozen het aantal aanvragen waarover in 2012 nog niet is geadviseerd niet langer als restcategorie bij de telling van de percentages positief en negatief uitgebrachte adviezen 2012 te betrekken.

Tabel 5 Aantal adviezen inzake verplaatsingen in verhouding tot het totale aantal uitgebrachte adviezen

Jaar	Verplaatsingen	Totaal	%
2012	10	41	24%
2011	2	37	5%
2010	10	95	11%
2009	8	143	6%

Een nadere analyse van de positieve en negatieve adviezen is evenzeer interessant. In onderstaande tabel zijn de adviezen gericht op uitbreiding van het opleidingsaanbod uitgesplitst naar het betreffende hoger onderwijsveld.

Tabel 6 Verdeling aantal positieve en negatieve adviezen hbo en wo

WO	Aantal	Positief	Negatief
Nieuwe opleiding	3	1	2
Joint degree	3	3	0
Nevenvestiging	-	-	-
Totaal	6	4	2

HBO	Aantal	Positief	Negatief
Nieuwe opleiding	5	5	0
Joint degree	-	-	-
Nevenvestiging	1	0	1
Totaal	6	5	1

Associate degreeopleidingen

Zoals hierboven is aangegeven neemt de toetsing van Associate-degreeopleidingen een aparte plaats in. De CDHO toetst deze aanvragen marginaal; er wordt onderzocht of een macrodoelmatigheidstoets vereist is. Het resultaat van dit onderzoek wordt doorgegeven aan de Minister van OCW en de NVAO. Op grond van het bepaalde in de Beleidsregel macrodoelmatigheid en de aanvullende regelgeving die is vastgelegd in de Associate-degreebrieven van de Minister van OCW is een macrodoelmatigheidstoets vereist indien meer dan 50% van de opleiding zal worden aangeboden op een andere locatie dan de locatie van de

bijbehorende bacheloropleiding.⁸ De CDHO heeft in 2011 deze aanvragen meegerekend met de doelmatigheidsaanvragen. In 2011 heeft de commissie geconcludeerd dat voor geen van alle aangevraagde Ad-opleidingen een macrodoelmatigheidstoets vereist was. In 2012 heeft de commissie 10 Associate-degreeaanvragen beoordeeld. Aangezien deze toetsing een wezenlijk ander karakter heeft dan de reguliere macrodoelmatigheidstoetsing is ervoor gekozen om vanaf dit jaar het onderzoek naar de noodzaak van de aanvraag voor een macrodoelmatigheidstoets bij Ad's als aparte categorie op te nemen en deze niet, zoals vorig jaar is gebeurd, bij de adviezen macrodoelmatigheid op te tellen.

Bijzondere inhoudelijke aspecten van adviezen

In 2012 heeft de commissie in enkele adviezen standpunten of overwegingen opgenomen die de reikwijdte van de voorliggende aanvraag te boven gaan. Het is naar de mening van de commissie belangrijk dat de instellingen van deze overwegingen kennis nemen. Hieronder is een aantal van dergelijke overwegingen van de commissie uit afgescheiden adviezen over aanvragen macrodoelmatigheid opgenomen. In het onderstaande overzicht zijn de opleidingen waarop de adviezen betrekking hebben gegroepeerd naar het thema waarop de overwegingen van de commissie betrekking hebben. Met behulp van het dossiernummer dat tussen haakjes achter de naam van de opleiding geplaatst is kan op de website van de commissie de volledige tekst van het advies worden teruggevonden.⁹

University Colleges

In de afgelopen jaren is de commissie een aantal malen geconfronteerd met een aanvraag voor een wo bacheloropleiding Liberal Arts & Sciences in de vorm van een university college (o.a. 2011/025). De commissie signaleerde een viertal belangrijke knelpunten bij de beoordeling van deze aanvragen. Ten eerste het ontbreken van een definitie van het begrip 'university college'. Ten tweede de niet-geduide relatie tussen de onderwijsvorm university college en het bevorderen van excellentie. Ten derde de mate waarin de arbeidsmarktrelevantie van de opleiding getoetst kon worden in het kader van de Beleidsregel 2009 en tenslotte de spanning tussen het toevoegen van een thematische ondertitel aan de opleidingsnaam in het kader van profilering en het belang van de transparantie van het CROHO.

⁸ Art.5.1 lid 2 sub e en f Beleidsregel 2009, Brief OCW met kenmerk HO&S/ BLJ2010/ 209006 en Kamerstuk 31 288 nr. 70.

⁹ www.cdho.nl

In 2012 is de commissie met het departement van OCW in gesprek getreden over deze thematiek en is een aantal uitgangspunten geformuleerd die richting geven bij de beoordeling van nieuwe aanvragen voor opleidingen Liberal Arts & Sciences, al dan niet in de vorm van een college.¹⁰ Ten eerste is uiteengezet dat een university college een onderwijsvorm is. De CDHO beoordeelt een opleiding die wordt aangevraagd, niet de vorm (tenzij er sprake is van een capaciteitsbeperking). Een instelling kan dus ook één opleiding Liberal Arts & Sciences aanbieden in meerdere vormen op meerdere locaties, net zoals een instelling een opleiding zowel in voltijd, deeltijd of in duale vorm kan aanbieden op meerdere locaties. Ten tweede is besproken dat excellentie bij de beoordeling door de commissie alleen een rol speelt als excellentie op een bepaald onderzoeks- of onderwijsterrein is opgenomen in de prestatieafspraken of wanneer het streven naar excellentie leidt tot een capaciteitsbeperking. Het departement erkent dat de arbeidsmarkttoets problematisch is in het geval van een zeer brede opleiding als Liberal Arts & Sciences. De arbeidsmarkt kan bij dit type opleidingen derhalve slechts marginaal getoetst worden. Tenslotte heeft het departement beklemtoond dat de NVAO bij een toets nieuwe opleiding of heraccreditatie moet bewaken of de naam van een opleiding de lading dekt en dat zij de CDHO daarbij om advies kan vragen.

Deskundigenadvies (2012/013)

In 2012 ontving de CDHO voor de eerste maal het verzoek tot toetsing van een nieuwe universitaire masteropleiding aan een hogeschool. De commissie heeft voor de beoordeling van voorwaarde e van de Beleidsregel (inbedding in de kennisinfrastructuur) deskundigenadvies ingewonnen bij een tweetal terzake deskundige hoogleraren. De vraag luidde of een hogeschool de voor een universitaire master noodzakelijke wetenschappelijke omgeving aan kan bieden. Daarvoor is naar het oordeel van de CDHO vereist dat sprake is van voldoende kritische massa, goede waarborgen van ondersteunende disciplines en de aanwezigheid van een klimaat waarbinnen fundamentele wetenschap goed kan gedijen. Bovendien moet de hogeschool in staat zijn om promovendi te begeleiden. Om dat alles te kunnen organiseren is ook behoefte aan financiële zekerheid, meer specifiek: onderzoeksgelden. Een universiteit zal doorgaans over de voor een universitaire master benodigde inbedding beschikken, maar een hogeschool zal moeten aantonen dat zij dezelfde waarborgen kan bieden wanneer zij voornemens is een wetenschappelijke

¹⁰ Brief van de Minister van OCW , 15 november 2012, kenmerk 451396.

master te verzorgen. Deze vragen zijn naar het oordeel van de CDHO cruciaal in de afweging of deze opleiding doelmatig kan worden geacht. Deze aanvraag was voor de CDHO uniek, omdat dit de eerste bekostigde wo-master aanvraag van een hogeschool betrof. De twee aangezochte deskundigen zijn in de gelegenheid gesteld om nadere informatie in te winnen en zowel schriftelijk als mondeling tijdens een locatiebezoek diverse betrokken personen te bevragen. De inspanningen van de deskundigen hebben geleid tot een helder deskundigenadvies dat op 5 oktober 2012 aan de voorzitter van de CDHO is aangeboden.

De CDHO heeft de algemene conclusie van de deskundigen overgenomen en advies uitgebracht aan de minister. Ultimo 2012 was het besluit door de minister nog niet genomen, waardoor deze tekst vooralsnog slechts een weergave van de procedure bevat. De CDHO heeft de minister tevens bij brief verzocht om haar algemene visie met betrekking tot dit onderwerp met de CDHO te delen.

Casus naamswijziging (2012/011)

Als een instelling de naam van een opleiding wijzigt dan kan die naamswijziging gevolgen hebben voor de macrodoelmatigheid van het opleidingsaanbod en voor de transparantie in het bijzonder. Om die reden zijn de NVAO en de CDHO overeengekomen dat de CDHO de NVAO informeel zal adviseren over macrodoelmatigheidsaspecten van naamswijziging indien hiertoe verzoeken bij de NVAO worden gedaan. Deze informele procedure loopt vooruit op wijziging van de bepalingen in de WHW over naamswijziging van opleidingen die in 2013 wordt verwacht. Op 15 februari 2012 heeft Saxion de NVAO verzocht om wijziging van de tenaamstelling van het accreditatiebesluit van de opleiding Hogere Juridische Opleiding (hierna HJO) in HBO Rechten. De CDHO heeft op verzoek van de NVAO dit voornemen tot naamswijziging beoordeeld en heeft geconcludeerd dat deze naamswijziging vanuit het oogpunt van de macrodoelmatigheid als neutraal is aan te merken. De belangrijkste aspecten die de commissie daarbij heeft onderzocht zijn de borging cq. verbetering van de transparantie van het Croho aan de hand van de naamgeving van de opleiding en de sectorale indeling ervan, de afstemming met andere aanbieders van verwant opleidingsaanbod en mogelijke gevolgen voor de instroom bij bestaande opleidingen en de positie van afgestudeerden op de arbeidsmarkt.

2.2 Fusietoets

Op 1 oktober 2011 heeft het wetsvoorstel inzake de fusietoets kracht van wet gekregen. Daarin is bepaald dat de CDHO een adviserende rol speelt bij fusies in het hoger onderwijs. In 2012 heeft de commissie drie fusies tussen hogescholen beoordeeld. Het betrof de fusies tussen Hogeschool Leiden en Helicon (2012/015FT), Edith Stein en Saxion (2012/017FT) en STOAS en CAH (2012/018FT).

De CDHO is bij haar toetsing en werkwijze gehouden aan de WHW en de Ministeriële regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs. Uitgangspunt bij de beoordeling van bestuurlijke en institutionele fusies is 'ja, tenzij'. Alleen indien sprake is van een significante belemmering van de daadwerkelijke variatie van het onderwijsaanbod en de fusie naar het oordeel van de CDHO leidt tot substantieel nadelige effecten voor het onderwijsaanbod op de korte termijn, of indien dit voorzienbaar is op de langere termijn, zonder dat daarvoor een aannemelijke rechtvaardigingsgrond aanwezig is, zal de CDHO negatief adviseren. De CDHO constateert dat de drie fusies waarover zij in 2012 heeft geadviseerd voortkomen uit financiële nood. De fusies waren noodzakelijk om het voortbestaan op de middellange en lange termijn van de instelling, en daarmee de continuïteit van het voortbestaan van (de diversiteit van het) onderwijsaanbod te verzekeren.

Bestuurlijke en institutionele fusie tussen Hogeschool Edith Stein en Saxion Hogescholen (2012/017/FT)

Op 24 september 2012 vond een locatiebezoek plaats bij de Hogeschool Edith Stein te Hengelo door een afvaardiging van de CDHO. De afvaardiging heeft uitvoerig met diverse geledingen van beide hogescholen gesproken. Na afloop is in een plenaire commissievergadering besloten dat zonder fusie de continuïteit en de variatie van het opleidingsaanbod in de regio Twente niet meer kon worden gewaarborgd, te meer omdat de beschikbare financiële middelen van Hogeschool Edith Stein uitgeput raakten. Bij het uitblijven van een fusie zou hogeschool Edith Stein op de middellange en lange termijn niet meer aan haar financiële verplichtingen kunnen voldoen. De verkrijgende hogeschool heeft kenbaar gemaakt de profielen en verschillende identiteiten voort te willen zetten. Hierbij kon de verstrekking van bevoegdheidscertificaten door de betrokken denominaties worden gegarandeerd. Aangezien tijdig en op open wijze is gecommuniceerd binnen de beide hogescholen en de commissieafvaardiging geen tekenen van verzet of onbegrip aantroef bij de leden van de

medezeggenschapsraden, studenten en het personeel, constateerde de commissie dat het fusieproces tot op dat moment zorgvuldig was verlopen. Op 1 oktober 2012 heeft de commissie een positief advies uitgebracht aan de staatssecretaris van OCW. De staatssecretaris heeft dit positieve advies integraal overgenomen.

Institutionele fusie tussen Hogeschool Helicon en Hogeschool Leiden (2012/015/FT)

Op 24 september 2012 heeft een afvaardiging van de CDHO een bezoek gebracht aan Hogeschool Helicon. Tijdens dit bezoek is gesproken met vertegenwoordigers van diverse geledingen van de betrokken hogescholen. De commissie is gedurende haar voorbereiding adequaat en zorgvuldig door de aanvragers geïnformeerd. De commissie heeft op basis van overgelegde stukken en de gevoerde gesprekken geoordeeld dat in het geval van de onderhavige fusie sprake is van een dermate evidentie dat niet fuseren zou leiden tot het verloren gaan van het opleidingsaanbod van Helicon. De commissie heeft vastgesteld dat uitsluitend door realisatie van het voorliggende fusievoornemen een adequate oplossing wordt gevonden waarbij zowel de keuzevrijheid als de spreiding van voorzieningen evenals de diversiteit in het aanbod van opleidingen wordt gewaarborgd. Hogeschool Helicon heeft op weloverwogen wijze diverse alternatieve fusiepartners betrokken die tegemoetkwamen aan de doelstelling van Helicon om haar drie landelijk unieke opleidingen in zijn geheel een inbedding te geven in een relevante kennisinfrastructuur. Hogeschool Leiden was de enige instelling die de opleidingen van Helicon met inachtneming van de unieke grondslag met een eigen herkenbaar profiel kon integreren in het eigen opleidingsaanbod.

Institutionele fusie tussen STOAS en de Christelijke Agrarische Hogeschool (2012/018/FT)

De institutionele fusie heeft betrekking op de Christelijke Agrarische Hogeschool (CAH) te Dronten, tevens gevestigd te Almere, en de Stoas Hogeschool te Wageningen. Deze instellingen zijn per 1 januari 2006 bestuurlijk gefuseerd. Zij worden sindsdien in stand gehouden door de Stichting Aeres Groep te Ede. Na de invoering van de Wet versterking besturing (inwerkingtreding, 1 sept. 2010) is het toezicht op de naleving van de inkomptabiliteitsregeling (art 10.2 lid 2 WHW) aangescherpt en is door de Minister van EL&I geconstateerd dat de Aeres Groep niet aan deze regels voldeed. Stoas en de CAH hebben er, blijkens de inhoud van de FER, toen voor gekozen de feitelijke situatie middels een institutionele fusie in overeenstemming te brengen met de wettelijke eisen.

Op grond van de bij de aanvraag overgelegde informatie en de informatie die tijdens en na het locatiebezoek op 11 oktober 2012 is verstrekt, heeft de commissie geconstateerd dat de fusie-aanvraag voldoet aan de door de Wet gestelde vereisten. De commissie heeft kunnen vaststellen dat bij de fusie geen sprake is van een significante belemmering van de daadwerkelijke variatie van het onderwijsaanbod, zoals bedoeld in artikel 16.16b, eerste lid van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). De fusie leidt naar het oordeel van de commissie evenmin tot substantieel nadelige effecten voor het onderwijsaanbod op de korte of langere termijn. Bovendien is door de commissie vastgesteld dat bij het achterwege blijven van de fusie de continuïteit van het onderwijs in gevaar komt. De commissie is daarom van oordeel dat met deze fusie een goede basis is gelegd voor het voortbestaan van het onderwijsaanbod van zowel de Stoas als de CAH.

3. Neventaken

In de opdrachtbrief van 17 juni 2009 van de minister van OCW en de minister van LNV wordt de CDHO verzocht de volgende neventaken op zich te nemen:

- a. Het op verzoek van de minister uitbrengen van adviezen over ontwikkelingen op het gebied van de macrodoelmatigheid en de (mogelijke) effecten hiervan voor het beleid;
- b. Het op verzoek van de minister periodiek uitvoeren van sectorale doorlichtingen van het bestaande opleidingsaanbod;
- c. Het ondersteunen van de betreffende minister bij procedures in het kader van bezwaar en beroep;
- d. Het adviseren van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake de subsidieregeling HBO-masters.¹¹

In 2012 heeft de commissie een aantal aanvullende werkzaamheden verricht in samenwerking met de Reviewcommissie Hoger Onderwijs (RCHO) en de Adviescommissie Fusietoets in het Onderwijs (AFO). Aan het einde van dit hoofdstuk treft u een korte beschrijving aan van deze activiteiten.

Ad a. Kennisbasis

De CDHO heeft een analyse laten maken van het staande hoger-onderwijsaanbod, alsmede van de wijze waarop het onderwijsaanbod zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld, als hulpmiddel bij de beoordeling van aanvragen die een wijziging in het opleidingsaanbod beogen. Voor de beoordeling van een aanvraag die een wijziging in het staande aanbod tot stand brengt is het immers van groot belang om een goed beeld te hebben van hoe dat staande aanbod eruit ziet en welke bewegingen zich hierin de afgelopen jaren hebben voorgedaan.

Onderzoeksbureau ITS heeft in opdracht van de CDHO CROHO en CRIHO voor de jaren 2005/2006 (na BaMa herstructurering) tot en met 2009/2010 gekoppeld en geanalyseerd. De bestaande sectorindeling van het CROHO is daarbij als uitgangspunt genomen. Naast een rapport waarin een globale analyse van het gehele hoger-onderwijsaanbod en per CROHO-sector is vastgelegd, heeft de CDHO de beschikking gekregen over een webinterface waardoor het gekoppelde CROHO-CRIHO-bestand te raadplegen is op

¹¹ De subsidieregeling HBO-masters is beëindigd. Daarmee is deze taak van de CDHO komen te vervallen.

opleidings- en instellingsniveau. In juni 2012 zijn zowel het rapport als de digitale database uitgebreid met de gegevens over het studiejaar 2010/2011.

Het bureau van de CDHO heeft met behulp van de database een aantal analyses gemaakt. Daarbij is onder andere gekeken naar de indeling in domeinen, naamgeving van opleidingen, groei en krimp in studentenaantallen per opleiding en naar grote en kleine opleidingen per domein. Uit deze analyses is onder andere gebleken dat een aantal opleidingen niet slechts in één, maar in meerdere domeinen voorkomt. De opleiding Communicatie staat bijvoorbeeld geregistreerd in het domein Gedrag en Maatschappij, maar ook in Taal en Cultuur en in Economie. Bovendien is een aantal opleidingen geregistreerd in een domein dat op het eerste gezicht niet logisch is. Zo staat bijvoorbeeld de opleiding HBO-Rechten in het domein Economie geregistreerd, en niet in het domein Recht. De transparantie van het opleidingsaanbod zou bevorderd kunnen worden door dit soort zaken nader te onderzoeken en waar nodig en mogelijk te verbeteren.

In overleg met het Ministerie van OCW is besloten dat de CDHO dit nadere onderzoek in 2013, in nauwe samenwerking met OCW en de NVAO, en in overleg met de HBO-Raad en VSNU en DUO, zal uitvoeren.

Ad b. Sectoranalyses

Sectoranalyse Hoger Technisch en Natuurwetenschappelijk Onderwijs

In 2012 is de sectoranalyse Hoger Technisch en Natuurwetenschappelijk Onderwijs (HTNO) door onderzoeksbureau Ecorys afgerond. Bij de analyse zijn onder andere de volgende stukken betrokken: Strategische Agenda, Topsectorenbeleid, Veerman, Platform Bèta-Techniek/Sminia. De afbakening en afronding van het onderzoek is in de klankbordgroep (bestaande uit vertegenwoordigers van OCW, EZ, HBO-raad, platform Bèta Techniek, VNO-NCW en CDHO) op constructieve wijze besproken en geaccordeerd.

De hoofdconclusie van de sectoranalyse luidt dat zowel de overheid als het bedrijfsleven behoefte hebben aan een overzichtelijk en vraaggericht aanbod van opleidingen HTNO. Brede bacheloropleidingen worden door het bedrijfsleven bestempeld als de gewenste schakel. Binnen deze brede opleidingen dient voldoende aandacht te zijn voor kernvakken zoals wiskunde, maar ook voor softe competenties zoals teamwork en management. De analyse geeft een heldere indicatie van de arbeidsmarktperspectieven per cluster. In de gehele sector is sprake van

een hoge vervangingsvraag vanwege de vergrijzing. Voorts bevat de sectoranalyse kaartmateriaal waarin de aanwezigheid en spreiding van het huidige aanbod aan Hoger Technisch en Natuurwetenschappelijk Onderwijs is weergegeven.¹²

De CDHO heeft de minister en de HBO-Raad voorzien van een tussenadvies naar aanleiding van de afronding van de sectoranalyse. De CDHO ondersteunt de herordening van de bestaande opleidingen. De CDHO is van mening dat de HBO-Raad alle gelegenheid moet krijgen om te komen met een adequaat voorstel tot herordening van het opleidingsaanbod hoger technisch en natuurwetenschappelijk onderwijs. Dit heeft eind 2012 geleid tot het besluit van het bestuur van de HBO-Raad om een moratorium af te kondigen op nieuwe techniekopleidingen en de inspanningen om een sectorbrede conversie van opleidingen aan de minister (via de NVAO) voor te leggen. Na presentatie van het herordeningsvoorstel van de HBO-Raad in 2013 zal de CDHO dit voorstel ondersteunen met een eindadvies aan de minister.

Sectoranalyse Economie

Eind 2012 is besloten ook de sector hbo Economie nader te onderzoeken. Als deadline voor het definitieve onderzoeksrapport wordt juni 2013 aangehouden. Deze termijn sluit aan op het onderzoek dat door de HBO-Raad zelf is uitgezet in het kader van een zogenoemde sectorfoto. Dit is een overzicht van het huidige opleidingsaanbod, waarbij de nadruk ligt op het signaleren van innovatieve ontwikkelingen en samenwerking met het regionale bedrijfsleven. De sectoranalyse van de CDHO is complementair aan deze sectorfoto. De HBO-Raad wil graag de sectoranalyse van de CDHO gebruiken als aanvulling op hun eigen sectorfoto en op basis van beide onderzoeken een verkenningcommissie instellen die gaat onderzoeken welke knelpunten in de sector aanwezig zijn en hoe die opgelost kunnen worden. Deze sectorale verkenning vormt vervolgens het uitgangspunt voor een sectorplan.

Ad c. Ondersteuning in bezwaar- en beroep

In 2012 is de commissie geconfronteerd met 1 verzoek van DUO om een bijdrage te leveren aan een beroepsprocedure. De CDHO is aan dit verzoek tegemoet gekomen. Daarnaast heeft 1 hoger beroepzaak bij de Raad van

¹² De sectoranalyse is na overleg met de HBO-Raad en na goedkeuring van het departement van OCW op de site van de CDHO openbaargemaakt.

State gediend. Deze ondersteuning van het departement door het bureau van de commissie is te beschouwen als nadere uitleg bij de door de commissie uitgebrachte adviezen. De commissie is geen partij bij bezwaaren beroepzaken.

Samenwerking met Reviewcommissie Hoger Onderwijs

In 2012 heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de Reviewcommissie Hoger Onderwijs (hierna: RCHO) en de CDHO. Hierbij is vastgesteld dat de eventuele constatering van de RCHO dat nieuwe opleidingen lijken aan te sluiten bij het profiel van de instelling geen eerste consent op doelmatigheidsvlak impliceert. De doelmatigheidsprocedure bij de CDHO blijft te allen tijde onverkort van toepassing. De CDHO heeft in 2012 een tweetal informele adviezen aan de RCHO uitgebracht, waarin zij voor de kenbaar gemaakte initiatieven de te volgen procedure heeft geschetst. Ter voorbereiding van deze informele adviezen heeft de CDHO de voornemens van alle hogescholen en universiteiten in kaart gebracht. Van belang om te vermelden is dat de CDHO in deze adviezen geen uitspraken heeft gedaan over de slagingskans van de aangekondigde initiatieven. In de beleidsregel 2012 worden de prestatieafspraken meegewogen bij de beoordeling van de gevolgen voor de macrodoelmatigheid van de aanvraag.

Samenwerking Adviescommissie Fusietoets in het Onderwijs

In 2012 heeft de CDHO op verzoek van de Adviescommissie Fusietoets in het Onderwijs (hierna: AFO) tijdelijk twee bureaumedewerkers beschikbaar gesteld om ondersteunende werkzaamheden te verrichten bij de voorbereiding van een advies aan de Minister over de splitsing van Amarantis. De bureaumedewerkers hebben in dit kader de beschikbare stukken inzake de splitsing onderzocht, aanvullende vragen aan de instelling en de betrokken accountants geformuleerd en geassisteerd bij de vormgeving van het advies.

4. Financiële verantwoording

In het Instellingsbesluit van de commissie is voorzien dat de NVAO als gastheer optreedt voor de CDHO. Dit betekent dat de NVAO, met inachtneming van de strikt onafhankelijk positie van de commissie, zorg draagt voor huisvesting van het bureau. De financiële verantwoording van de commissie is daarom opgenomen in de verantwoordingscyclus van de NVAO. De achterliggende gedachte hierbij was dat hierdoor voor de CDHO niet op alle facilitaire gebieden eigen voorzieningen behoeven te worden gecreëerd.

De kosten van de commissie komen, voor zover goedgekeurd, voor rekening van de Minister. Onder deze kosten worden verstaan de kosten voor vergaderen en materiële ondersteuning, de reiskostenvergoeding voor leden van de commissie en de kosten van het ondersteunende bureau. De voorzitter en andere leden van de commissie ontvangen per vergadering een beloning tot ten hoogste de maxima van het Instellingsbesluit, met overeenkomstige toepassing van de regels van de NVAO.

Bedrijfsopbrengsten € *

	Jaar-rapportage 2012	Begroting 2012	Verschil tov begroting	Realisatie 2011
Subsidie OCW	449.991	522.000	-72.009	535.750
Subsidie EL&I	29.000	29.000	-	29.000
(te verrekenen)	478.991	551.000	-72.009	564.750

Bedrijfslasten €

	Jaar-rapportage 2012	Begroting 2012	Verschil tov begroting	realisatie 2011
1. Personele kosten	245.118	242.500	-2.618	219.333
2. Afschrijvingskosten	21.000	25.000	-4000	23.968
3. Algemene werkingskosten	-	-	-	-

3.1. Personele exploitatie- kosten	9646	13.500	-3854	8825
3.2 Kosten communica- tie	1561	4500	-2939	2649
3.3 Inzet commissie- leden	66.290	120.000	-51.842	59.220
3.4 Inzet deskundigen	15.973	10.000	5973	16.535
3.5 Overige kosten	6403	10.500	-3808	4349
3.6 Penvoerder NVAO	105.000	105.000	-	102.000
3.7 Onvoorzien/ diversen	-	20.000	-20.000	13.867
Algemeen totaal bedrijfs- lasten	449.991	551.000	-77.852	450.746

Resultaat				
(te verrekenen)	29.000	-	77.852	114.004

Verloop egalisatie- reserve				
Stand per 1 januari 2012	133.938			122.317
Resultaat	77.852			114.004

2012				
Stand per 31 december 2012	211.789			236.321

Te verrekenen met OCW obv art. 9 instellingsbesluit CDHO dd 17 juni 2009	
Maximaal toegestane egalisereserve is 25% van de in het laatste kalenderjaar verleende vergoeding	
Egalisereserve per 31.12.2012	211.789
Maximaal toegestaan 25% x € 522.000	130.500
Te verrekenen met OCW	81.289

* Onder voorbehoud van goedkeuring van de financiële verantwoording door DB NVAO

Ten opzichte van de begroting 2011 vallen de volgende zaken op. De personele kosten waren € 2618,- hoger dan begroot. Dit werd veroorzaakt door een te lage raming van de kostenontwikkeling op deze post. In de begroting 2013 zal hierop worden gecorrigeerd. De afschrijvingskosten bleken € 4000,- lager dan begroot. De inzet op de post 'deskundigen' was € 5973,- hoger dan begroot. Dit was een gevolg van de inzet van twee externe deskundigen bij een complexe adviesprocedure op het snijvlak van hbo en wo (commissie Karssen / Maassen van den Brink) en de inzet van deskundigen van ITS ten behoeve van de ontwikkeling van het digitale databank CRIHO/CROHO voor de CDHO. Anderzijds bleek de inzet commissieleden echter weer € 51.845,- lager dan begroot.

Het positieve resultaat van de bedrijfsopbrengsten 2012 is toegevoegd aan de egalisereserve die per 1-1-2012 € 211.789,- bedraagt. Na aftrek van € 130.000,- (=25% van het totale subsidiebedrag) resteert € 81.289,-. Dit bedrag dient te worden verrekend met het departement van OCW.

5. Vooruitblik 2013

In het komende verslagjaar zullen de voorzitter en commissieleden de eerste zittingsperiode van vier jaar hebben vervuld. De commissie is op dat moment beschikbaar voor een 2^e termijn. Een en ander zal haar beslag krijgen in het tweede kwartaal van 2013. Dit is tevens een goed moment om het instellingsbesluit aan te passen aan het gewijzigde takenpakket van de commissie.

Aangaande de werkzaamheden zal de commissie zich naast de afwikkeling van de reguliere taken (doelmatigheid, fusies) geplaatst zien voor de afwikkeling van de sectoranalyse Economie en de rapportage inzake het onderzoek naar de CROHO-registraties. Tevens kan een advies van de commissie over de herordening van HBO opleidingen in de sector Techniek tegemoet worden gezien.

In hoeverre de terughoudende trend in het hoger onderwijsveld aangaande aanvragen nieuwe opleidingen zal doorzetten is onduidelijk maar ligt wel in de lijn der verwachting. De huidige conjuncturele ontwikkeling dwingt vele instellingen nieuwe investeringen uit te stellen, dan wel deze nog eens kritisch te evalueren. Ook investeringen in nieuw opleidingsaanbod zullen niet aan dit effect kunnen ontkomen.

Anderzijds mag niet worden uitgesloten dat door wijzigingen in de vermogenspositie van instellingen aanleiding zijn om strategieën te ontwikkelen om de financiële slagkracht te versterken/waarborgen. Een en ander zou kunnen resulteren in fusie- of defusiebewegingen. De fusiebewegingen in het hoger onderwijs in 2012 waren hiermee sterk verbonden. De vraag is of deze trend doorzet. In de loop van 2013 mag ook een evaluatie van de wet Fusietoets door de CDHO tegemoet worden gezien.

Ten slotte zal de commissie in het verslagjaar 2013 ervaring kunnen opdoen met de systematiek van de nieuwe Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs. Over de inzichten die hieruit voortkomen zal de commissie de dialoog met de departement van OCW en EZ aangaan.

Bijlage 1

Korte Curricula vitae commissieleden

De heer drs. N.M. Verbraak (voorzitter)

Norbert Verbraak is voorzitter van de commissie. Hij studeerde culturele antropologie aan de Rijksuniversiteit Leiden. In de tachtiger jaren werkte hij bij het Ministerie van OCW als plaatsvervangend directeur hoger beroepsonderwijs. Nadien was hij bestuurder bij de Hogeschool Katholieke Leergangen te Tilburg en was hij lid en vervolgens voorzitter van de Raad van Bestuur van Fontys Hogescholen, welke functie hij gedurende drie ambtstermijnen tot juni 2008 bekleedde. Verbraak vervulde in die periode vele functies voor de hbo-sector als geheel. Hij was geruime tijd lid en vicevoorzitter van het bestuur van de HBO-raad. Thans is hij als leading expert verbonden aan het Siriusprogramma. Hij is lid van de werkgroep hoger onderwijs van de KNAW.

Mevrouw mr. R.K.G. Voss (vicevoorzitter)

Renata Voss is vicevoorzitter van de commissie. Zij werkte vanaf 1989 bij het ministerie van OCW achtereenvolgens als wetgevingsjurist, plaatsvervangend directeur en directeur Wetgeving en Juridische Zaken en als directeur Rekenschap. Vanaf 2004 werkte zij als hoofdinspecteur BVE bij de Onderwijsinspectie en bekleedde die functie vanaf 2008 ook voor het Hoger Onderwijs. Vanaf 1 januari 2009 is zij lid van het College van Bestuur van het Albeda College in Rotterdam.

De heer prof. dr. J.A. Bruijn

Jan Anthonie Bruijn is patholoog en hoogleraar immunopathologie in het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). In het LUMC was hij voorzitter van het opleidingsbestuur voor de studies Geneeskunde en Biomedische Wetenschappen, van de Commissie Internationalisering Onderwijs en van het Platform Computer Ondersteund Onderwijs. Van 2005 tot 2012 was hij verbonden aan de Onderwijsraad. Maatschappelijk zet hij zich onder meer in als voorzitter van de programmaraad van het Europees Platform, lid van de adviesraad van de Netherlands Organisation for International Cooperation in Higher Education (Nuffic), de VVD-Partijraad, de Raden van Toezicht van Hogeschool Leiden en van het Rijnlands Revalidatiecentrum, het curatorium van de Prof. Mr. B.M. Teldersstichting, de kernredactie van Liberaal Reveil, de evaluatiecommissie Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) en het bestuur van de Stichting Diergeneesmiddelen Autoriteit (namens VWS). Eerder was hij onder meer voorzitter van de VVD

afdeling en ondercentrale Wassenaar (nu lid van verdienste), de provinciale VVD verkiezingsprogrammacommissie Zuid-Holland (2006), de VVD Partijcommissie Onderwijs en Wetenschap (2002-2012), de landelijke VVD verkiezingsprogrammacommissies 2010 en 2012, de commissie Externe Validering Examenkwaliteit van de HBO-Raad en de werkgroep Onderwijs van de Teldersstichting. Internationaal werkte hij aan beleidsontwikkeling en ontwikkelingshulp op het gebied van onderwijs, wetenschap en gezondheidszorg, onder meer als president van de International Renal Pathology Society en in de nationale contactgroep voor onderwijs in Afghanistan. Hij is voorzitter van de Commissie Inhoudelijke Verdieping van de landelijke VVD en was voorzitter van de Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid (AWT). Met ingang van 6 november 2012 is hij lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De heer mr. E.M. d'Hondt

Ed d'Hondt werd na functies in het bedrijfsleven en de provincie Gelderland in 1976 burgemeester van achtereenvolgens Hilvarenbeek ('76-'85), Maarsse ('85-'90), en Nijmegen ('90-'00). Van november 2000 tot december 2006 was hij voorzitter van de VSNU. Hij vervulde en vervult tal van functies op uiteenlopend terrein. Op dit moment is hij voorzitter van het bestuur van GGD Nederland. Verder is hij vicevoorzitter van het Nederlandse Rode Kruis, voorzitter van het bestuur van de Stichting Montesquieu, voorzitter van de Interbestuurlijke Taskforce Gemeenten, lid van de Raad van Commissarissen BMC en voorzitter van de Commissie Evaluatie Staatsbosbeheer. Van zijn hand verscheen tevens een aantal publicaties.

De heer ir. F. Kuipers

Frans Kuipers studeerde tropische cultuurtechniek aan de Landbouwniversiteit Wageningen. Na zijn afstuderen werkte hij voor de Verenigde Naties (FAO), het ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties (UNDP) en het Ministerie van Buitenlandse Zaken (DGIS) in onder meer de Filippijnen, Italië en Senegal. Hij was vicevoorzitter van het College van Bestuur van de Landbouw Universiteit Wageningen (1986-1993). Aansluitend was hij 15 jaar voorzitter van het College van Bestuur van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden. Hij vervulde daarnaast bestuursfuncties in het hoger onderwijs en daarbuiten, en was onder meer lid van het bestuur van de HBO-raad.

De heer dr. A. Mosterd

Aart Mosterd was leraar scheikunde, wethouder van Putten en oud Tweede Kamerlid voor het CDA (1998-2006). In de Tweede Kamer was hij woordvoerder voor het beroepsonderwijs. Hij gold ook als specialist op het gebied van maatschappelijke zorg en was onder andere voorzitter van de commissie Zorguitgaven die de effectiviteit van investeringen in de gezondheidszorg onderzocht. Verder was hij lid van de parlementaire enquêtecommissie Srebrenica. Hij is lid van de Toetsingscommissie WWB van het ministerie van SZW, voorzitter van het Kantoor Kerkelijke Goederen en Kerkelijke Administraties in Amersfoort, bestuurslid van de Nederlandse Patiënten en Consumenten Federatie en was voorzitter Wachtlijstpolitie voor de Jeugdzorg in de Provincie Gelderland.

Mevrouw J.G. Stam

Ineke Stam is toezichthouder/commissaris en lid van diverse adviescommissies. Zij was van 2007-2011 voorzitter van het samenwerkingsprogramma 'Politietop divers, naar een duurzaam perspectief' in 2008 ingesteld door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Daarvoor was zij voorzitter van het College van Bestuur van de Politieacademie en Hoofdcommissaris van Politie en de drijvende kracht achter de vernieuwing van het politieonderwijs tot een samenhangend duaal onderwijsstelsel met mbo en hbo/wo bachelor en master opleidingen. Van 1971-1989 heeft zij docent- en managementfuncties vervuld in het HBO, waaronder 7 jaar directeur Personeel en Organisatie van de Rijkshogeschool Groningen. Haar laatste functie in dat kader was faculteitsvoorzitter van de Hanzehogeschool Groningen. Zij is voorzitter van de Raad van Toezicht Friesland College (ROC), voorzitter van de Raad van Commissarissen Van Ede Groep, lid Bestuur Stichting Kennisontwikkeling Hoger onderwijs, bestuur Stichting Beheer Toevluchtsoord Groningen, Adviesraad Bestuursacademie, programmacollege lectoraat Politieleiderschap, beoordelingscommissies Raak (SIA) en visitatiecommissies Rijksgesubsidieerde musea.

Bijlage 2

Belangstelling voor de website www.cdho.nl

De website van de CDHO heeft in het verslagjaar 4113 unieke bezoekers gehad. Dit is een stijging met 378 bezoekers ten opzichte van 2011. De statistieken laten ook zien dat de website in het najaar van 2012 meer bezoekers heeft getrokken dan in het najaar van 2011. Debet hieraan is hoogstwaarschijnlijk de publicatie van de nieuwe Beleidsregel 2012.

